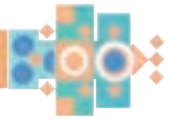
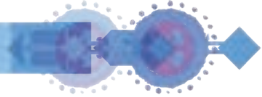

ایستگاه خلاقیت

بخش‌هایی از وصیت‌نامه‌ی دو شهید دفاع مقدّس را در این درس با هم خواندیم. کدام جملات این وصیت‌نامه‌ها را بیشتر دوست داشتید؟ یکی از این جملات را با خطّی زیبا روی مقوّا بنویسید و در کلاس یا راهرو مدرسه نصب کنید.

تحقیق کنید

درباره‌ی یکی از شهدا یا جانبازان یا اسیران محلّ زندگی خودتان، که در جنگ ایران و عراق حضور داشته‌اند، تحقیق کنید.

زیارت

زائران، بزرگ و کوچک از چهار گوشه‌ی حیاط حرم داخل می‌آمدند. شور و اشتیاق ویژه‌ای در چهره‌شان پیدا بود؛ درست مثل پرنده‌های مهاجر که به ساحل دریا می‌رسند. گنبد حرم مثل خورشید می‌درخشید و کبوتران، دور صحن و گنبد و گلدسته‌ها پرواز می‌کردند.

روی فرش‌های صحن نشسته بودیم. مرضیه که غرق تماشای حرم شده بود، گفت: «اینجا چه قدر زیبا و با صفاست! به من که خیلی خوش گذشت!»
خانم مرّبی لبخند زد و گفت:

«وقتی انسان، مهمان بانوی بزرگواری مثل حضرت معصومه (سلام الله علیها) باشد، معلوم است که به او خوش می‌گذرد.»

لیلا از خانم مرّبی پرسید: «حضرت معصومه کیست؟»

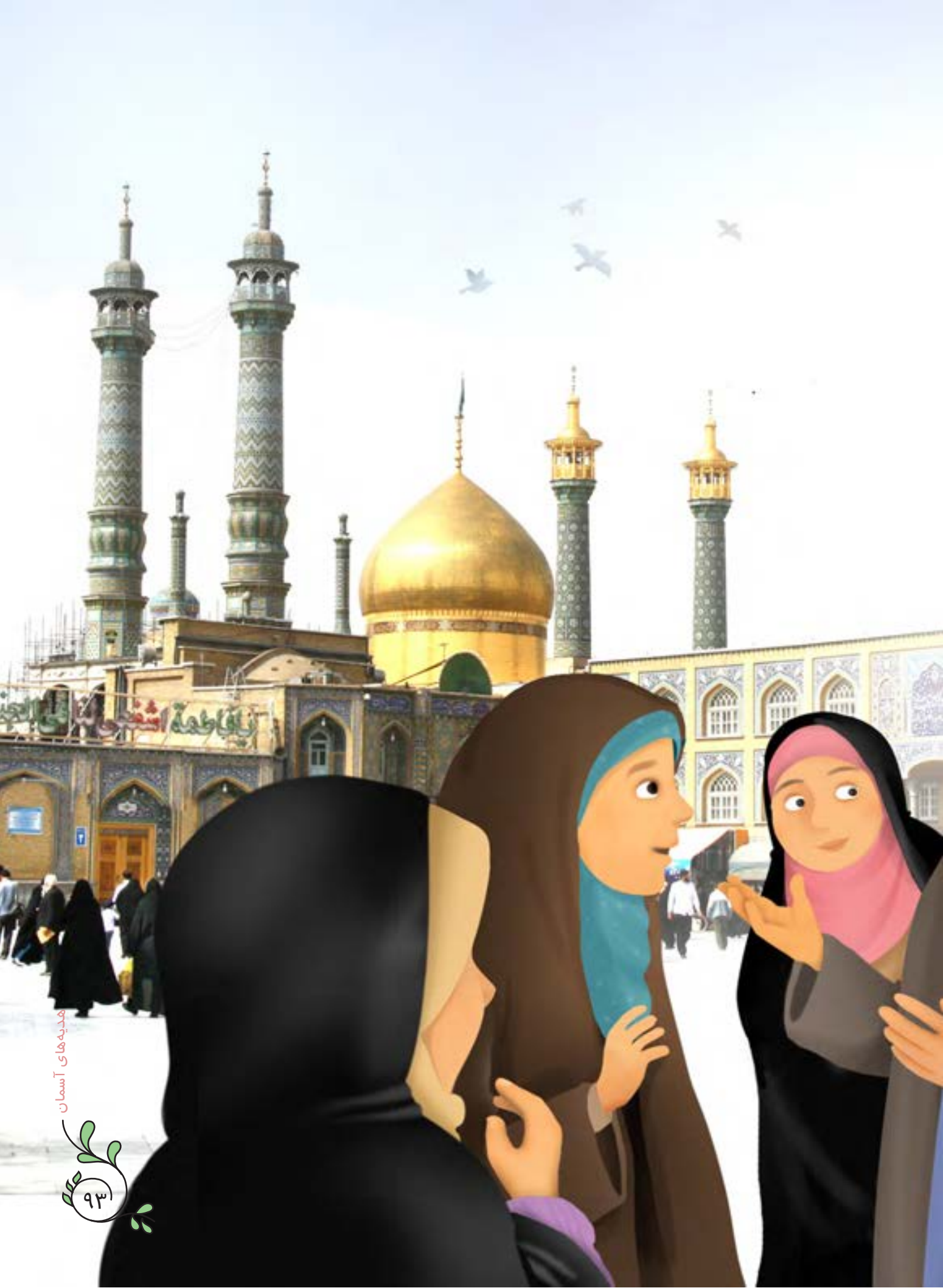
خانم مرّبی گفت: «لیلا سؤال خوبی پرسید. انسان هرگاه به زیارت کسی می‌رود، خوب است در مورد او شناخت داشته باشد.

نام او فاطمه است و لقبش معصومه. به دلیل دوری از کارهای زشت و پرهیز از گناهان به او لقب معصومه را دادند. معصومه یعنی پاک. او فرزند امام موسی کاظم (علیه السلام) است.

ده سال بیشتر نداشت که پدر گرامی‌اش توسط خلیفه‌ی ستمگر عبّاسی به شهادت رسید و برادر عزیزش امام رضا (علیه السلام) سرپرستی او را به عهده گرفت. او در سایه‌ی

تربیت پدر و برادر، که هر دو امام بودند به درجات بالایی از ایمان و دانش رسید. عقاید و احکام دین اسلام را خیلی خوب می‌دانست و بانوان شهر مدینه را راهنمایی می‌کرد.»

سمیه گفت: «مگر حضرت معصومه (سلام الله علیها) در مدینه زندگی نمی کرد؟ چرا مرقدش در قم است؟»
خانم مربی گفت: «چه پرسش دقیقی! زمانی که برادر گرامی اش امام رضا (علیه السلام) در خراسان بود، برای دیدار با برادرش عازم خراسان شد؛ اما در آن سفر طولانی و دشوار، نزدیک شهر ساوه بیمار شد؛ سپس به قم آمد و بعد از چند روز در همین شهر از دنیا رفت.»
خانم مربی نگاهی به ساعت حرم کرد و گفت: «یک ساعت تا اذان ظهر فرصت داریم. اول به زیارت می رویم و بعد در نماز جماعت حرم شرکت می کنیم. البته یادمان باشد که زیارت آدابی دارد. بهتر است با وضو باشیم، آرام و با احترام وارد حرم بشویم، زیارت نامه بخوانیم و در پایان برای دیگران و خودمان دعا کنیم.»

ایستگاه فکر

در بخشی از زیارت نامه ی حضرت معصومه (سلام الله علیها) می خوانیم:

سلام بر تو ای دختر امام؛ سلام بر تو ای خواهر امام؛ سلام بر تو ای عمه ی امام.

آیا می دانید نام این سه امام بزرگوار چیست؟

بعد از نماز، گوشه ی حیاط حرم ایستاده بودیم و می خواستیم از حرم خارج شویم. همه خوشحال و شاداب بودند. خانم مربی به ما نگاه کرد و گفت:
«زیارت، آثار و برکات زیادی دارد. وقتی ما به زیارت امامان یا یکی از فرزندان پاک ایشان می رویم به آنها احترام گذاشته ایم و از زحمتهایی که برای هدایت مردم کشیده اند، قدردانی کرده ایم. همچنین با آنها پیوند دوستی برقرار کرده ایم. خدا هم به ما در بهشت پاداش می دهد.»

بدانیم

شاهچراغ (علیه السّلام) از دیگر فرزندان امام موسی کاظم (علیه السّلام) است که حرم او در شهر شیراز قرار دارد.

نام او «احمد» و برادر امام رضا (علیه السّلام) و حضرت معصومه (سلام الله علیها) است. او مردی دانا بود و مسائل دینی را خیلی خوب برای مردم بیان می کرد. خطّ زیبایی داشت. قرآن کریم را با خطّ خوش می نوشت و در اختیار مردم می گذاشت. بسیار نیز بخشنده بود. زمین بزرگی داشت آن را فروخت و پولش را به نیازمندان داد.

ایشان نیز برای دیدن برادر گرامی اش امام رضا (علیه السّلام) از مدینه به ایران آمد. نزدیک شیراز که رسید، حاکم فارس، که از دست نشاندهان مأمون، خلیفه ی ستمگر عبّاسی و از دشمنان اهل بیت (علیهم السّلام) بود، سپاهی را آماده کرد و در برابر احمد و یارانش ایستاد. به زودی نبردی نابرابر شروع شد. احمد و یاران با شهامتش با اینکه کم بودند با شجاعت بسیار جنگیدند و سرانجام پس از نبردی طولانی به شهادت رسیدند و روح بلندشان به آسمان پر کشید.

برایم بگو

نام
.....

محلّ تولّد
.....

علّت مسافرت به ایران
.....

نام برادر
.....

حضرت معصومه
(سلام الله علیها)

محلّ مرقد مطهر
.....

نام برادر
.....

نام پدر
.....

بررسی کنید

چند ویژگی مشترک از حضرت معصومه (سلام الله علیها) و شاهچراغ (علیه السلام) را بنویسید.

Three empty rounded rectangular boxes with dashed lines inside, intended for writing the common features.

بگرد و پیدا کن

بر روی نقشه‌ی ایران، این سه مرقد مطهر را پیدا کنید و علامت بزنید.

کامل کنید

تاکنون با تعدادی از آداب زیارت آشنا شده‌اید. «آداب زیارت»، کارهایی است که خوب است هنگام زیارت انجام دهیم. آنها را در جاهای خالی بنویسید.

۱. با احترام
۲. برای خود و دیگران
۳.
۴.

گفت و گو کنید

به نظر شما چرا زیارت این بزرگان دین به ما سفارش شده است؟

دعا کنید

تصوّر کنید در کنار حرم حضرت معصومه یا شاهچراغ هستید. در این مکان‌های شریف چه دعاهایی می‌کنید؟

خاطره گویی

اگر خاطره‌ای از سفر به حرم حضرت معصومه یا شاهچراغ دارید در کلاس بازگو کنید.

تحقیق کنید

درباره‌ی یکی از امامزادگانی که در درس با ایشان آشنا شدید، تحقیق کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

دانش آموز نمونه

درس هفدهم

معلم بچه‌ها را به پنج گروه تقسیم کرد و روی تخته نوشت:
«ویژگی‌های یک دانش آموز نمونه»

- این، موضوع بحث گروهی ما است. ۱۵ دقیقه فرصت دارید. با یکدیگر
همفکری کنید و بعد نماینده‌ی هر گروه، نظر گروه را برای دیگران بگوید.
ذهن‌ها به کار افتاد، اندیشه‌ها گل کرد و هیجان و همه‌مه، کلاس را پر کرد.
خانم معلم روی صندلی نشست و غرق تماشای پژوهشگران
کوچک شد.

وقت به پایان رسید. معلم گفت: «ابتدا نماینده‌ی هر
گروه صحبت کند. بقیه با دقت گوش کنید و در پایان
حرف‌های او اگر اشکالی به ذهنتان رسید، بیان کنید؛
سپس نماینده‌ی گروه دوم صحبت کند و همین‌طور
ادامه می‌دهیم تا آخر».

مریم به نمایندگی از گروه اول از جا برخاست
و گفت:

«دانش آموز نمونه کسی است که برنامه ریزی می کند و از فرصت هایش بیشترین استفاده را می برد. وقت خود را تلف نمی کند و به جای تماشای تلویزیون درس می خواند؛ حتی هنگام زنگ تفریح هم مشغول کتاب خواندن است.»

هدی بلند شد و گفت: «تلویزیون مگر بد است؟»

زنگ تفریح هم از اسمش معلوم است که برای تفریح است نه برای درس. به نظر من کسی که تلویزیون نگاه نمی کند و در زنگ تفریح درس می خواند، نمونه نیست!

خانم معلم گفت: «گروه اول نکته‌ی خوبی را گفتند؛ اما اشکال هدی هم درست است. دانش آموز نمونه کسی است که برنامه ریزی می کند و از فرصت هایش خیلی خوب استفاده می کند.»

حضرت علی علیه السلام می فرماید:

فرصت‌ها مانند ابر (به سرعت) می‌گذرند، از فرصت‌ها به‌خوبی استفاده کنید.

دانش آموز نمونه هر کاری را در زمان خودش انجام می‌دهد. وقت درس، درس می‌خواند و وقت بازی، بازی می‌کند. برای سرگرمی، تلویزیون تماشا می‌کند؛ اما به اندازه! نه اینکه بیشتر وقتش را با تلویزیون سپری کند.

لیلا، نماینده‌ی گروه دوم بود. ایستاد و گفت:

«دانش آموز نمونه کسی است که منظم باشد. هنگامی که با هم‌کلاسی‌هایش قرار می‌گذارد، بدقولی نمی‌کند. به موقع به مدرسه می‌رود و پیش از معلم وارد کلاس می‌شود. وقتی مدرسه تعطیل شد به موقع به خانه برمی‌گردد.»

ریحانه گفت: «تمام این چیزهایی که شما گفتید، بیشتر درباره‌ی نظم در مدرسه بود در صورتی که دانش آموز نمونه در سایر کارهایش هم باید نظم داشته باشد؛ نظم در خوابیدن و بیدار شدن، غذا خوردن، ورزش و کارهای دیگر.»

خانم معلم گفت: «ریحانه نظر گروه دوم را کامل‌تر کرد. نظم خوب است اما یادمان باشد که در همه‌ی کارها باید نظم داشته باشیم.»

نوبت گروه سوم بود. پروانه بلند شد و گفت:

«دانش آموز نمونه کسی است که با ادب است و به همه احترام می‌گذارد؛ پدر و مادر، معلم، همسایه‌ها و بزرگ‌ترها.»

هاجر رو به پروانه کرد و گفت: «به دوستان و هم‌کلاسی‌هایش چی؟»
بیچه‌های کلاس خندیدند. پروانه دوباره از سر جایش بلند شد و گفت: «به دوستان و

هم کلاسی‌هایش هم احترام می‌گذارد».

خانم معلّم گفت: «گروه سوم احترام به دیگران را مطرح کردند که بسیار مهم است. یادمان باشد به همان اندازه که درس مهم است، اخلاق و ادب هم مهم است».

زینب، نماینده‌ی گروه چهارم بلند شد و گفت:

«دانش‌آموز نمونه کسی است که خجالتی نیست. بدون ترس و نگرانی، هر سؤالی دارد از معلّم می‌پرسد. حواسش را خوب جمع می‌کند تا درس را بفهمد و اگر نکته‌ای را نفهمید به معلّم می‌گوید تا برایش توضیح دهد. مهربان و دلسوز است و در درس‌ها به دوستانش کمک می‌کند. از لوازم خود به خوبی استفاده می‌کند و آنها را بدون جهت دور نمی‌ریزد. او همچنین حقّ دیگران را رعایت و از کارهایی مثل تقلّب خودداری می‌کند؛ زیرا می‌داند تقلّب باعث می‌شود حقّ دانش‌آموزانی که زحمت کشیده‌اند، پایمال شود».

تنها یک گروه دیگر باقی مانده بود.

مرضیه، نماینده‌ی گروه پنجم بلند شد و گفت: «ما همه‌ی حرفمان را در یک جمله خلاصه کرده‌ایم:

دانش‌آموز نمونه کسی است که همیشه و همه‌جا و در همه‌ی کارها بهترین است».

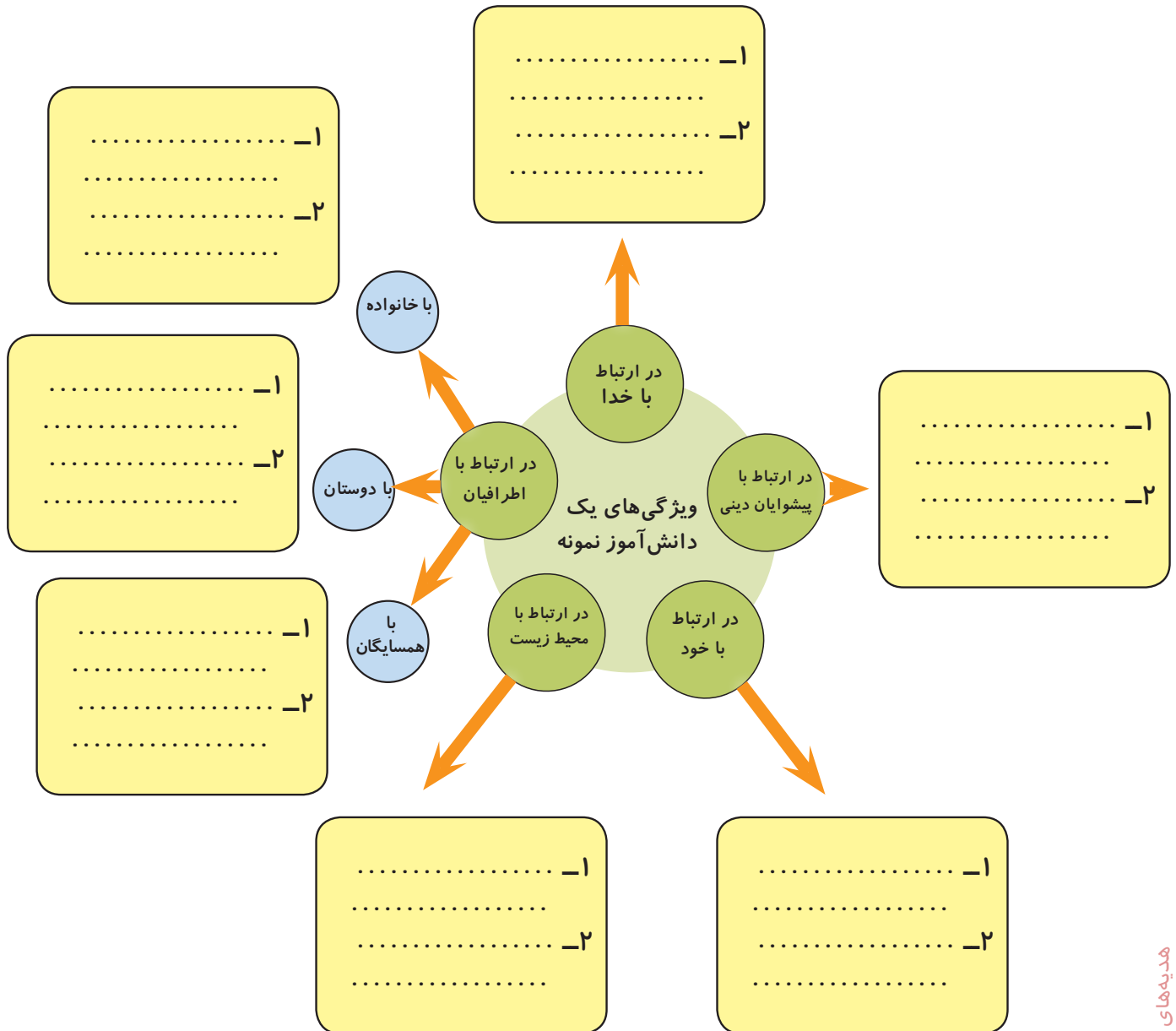
خانم معلّم رو به بچه‌ها کرد و گفت:

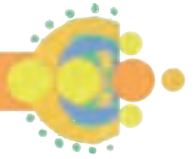
«البته شاید ما نتوانیم کسی را پیدا بکنیم که همیشه و در تمام کارهایش نمونه باشد. مهم این است که ما باید تلاش کنیم هر کاری را درست و دقیق انجام دهیم و تا اندازه‌ای که می‌توانیم در هر کاری نمونه باشیم».

شما هم با توجه به شکل زیر، دیگر ویژگی‌های یک دانش‌آموز نمونه را در گروه‌های خود فهرست، و در کلاس بیان کنید.

هر یک از مطالب زیر به کدامیک از ویژگی‌های یک دانش‌آموز نمونه ارتباط دارد؟

• رسول خدا (صلی الله علیه و آله): «الْعِلْمُ خَزَائِنٌ وَمِفْتَاحُهَا السُّؤَالُ»: «پرسش، کلید گنجینه‌ی دانش است».

.....

.....

• امام سجّاد (علیه السلام): «حَقَّ كَسْبِي كَمَا بَدَأْتَنِي بِتِلْكَ الْوَسْمَانِ»: «حقّ کسی که به تو علم می‌آموزد، این است که احترامش را نگه داری، در حضور او با دیگران سخن نگویی و به سخنانش گوش فرادهی».

.....

.....

• امام خمینی (رحمة الله علیه): «امیدوارم خداوند به شما عزیزان که کودکانی با محبت هستید، توفیق در تحصیل علم و اخلاق مرحمت فرماید».

.....

.....

شعر زیر را بخوانید.

سعیا دی رفت، فردا همچنان موجود نیست
در میان این و آن فرصت شمار امروز را

این شعر با کدام یک از ویژگی‌های دانش‌آموز نمونه ارتباط دارد؟

حالا با مشورت دوستانتان، جاهای خالی را کامل کنید.

نتیجه‌ی استفاده‌ی نادرست از فرصت‌ها

۱-.....

۲-.....

۳-.....

نتیجه‌ی استفاده‌ی درست از فرصت‌ها

۱-.....

۲-.....

۳-.....

